

LIGA OCHRONY PRZYRODY

ZARZĄD WOJEWÓDZKI

/OKRĘGOWY/

W SŁUPSKU

- . -

AKTUALIA OCHRONY PRZYRODY - 1996/I

- ..... -

76-200 SŁUPSK

Do Czytelników ...

Najistotniejszymi wydarzeniami minionego roku w życiu sżupskiej organizacji Stowarzyszenia LIGA OCHRONY PRZYRODY, w czasie trwania Europejskiego Roku Ochrony Przyrody - "EROP '1995" - był VI Wojewódzki Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy Delegatów LOP w Sżupsku dnia 8 kwietnia 1995 r. oraz Seminarium referatowo-dyskusyjne n.t. problemów ochrony środowiska wobec przekształceń własnościowych rolnictwa w Polsce dnia 7 listopada 1995 r.

Relacje z ukonstytuowania się Zarządu Wojewódzkiego /Okręgowego/ LOP w Sżupsku zamieściliśmy w poprzednich numerach naszych zeszytów informacyjnych LOP - "Aktualia Ochrony Przyrody" - 1995/II (4) z maja 1995 r. i - 1995/III (5) z października 1995 r.

Niniejszy zeszyt - 1996/I (6) zawiera m.in. wnioski i relacje z seminarium przeprowadzonego w Sżupsku dnia 7 listopada 1995 r. oraz informacje z "rynku wydawniczego".

Wszystkim naszym Czytelnikom i Sympatykom życzymy wszelkiej pomyślności w całym roku 1996.
Sżupsk w styczniu 1996 r.

Redakcja

Przygotowanie redakcyjne -

- Józef Cieplik

Zarząd Wojewódzki /Okręgowy/ -

Stowarzyszenia LIGA OCHRONY PRZYRODY

76 - 200 Sż u p s k ,

Ul. Szarych Szeregów Nr 14, pok. 15.

Tel. (0-59) 436-008, wewn. 519.

W n i o s k i -
podjęte w wyniku Seminarium n.t.
"Przekształcenia własnościowe w rolnictwie
a ochrona środowiska", przeprowadzonego
w Sżupsku, dnia 7 listopada 1995 r. -

1. Prawidłowo prowadzona gospodarka rolna powinna opierać się na znajomości funkcjonowania obiegu materii w przyrodzie i poprzez stosowanie środków naturalnych zapewnić trwałą żywotność gleby i zdrowotność zwierząt oraz wysoką jakość biologiczną produktów nie zanieczyszczonych związkami szkodliwymi i toksycznymi.
2. W związku z likwidacją państwowych gospodarstw rolnych /PGR/ należy zaprzestać tworzenia wielkich monokultur i zastąpić je niewielkimi polami, na których uprawy byłyby prowadzone z dużym nakładem pracy ludzkiej i przy odstąpieniu lub znacznej minimalizacji zużycia chemicznych środków produkcji rolnej i ochrony roślin, zwłaszcza w terenach chronionych.
3. Brak aktów wykonawczych do ustaw o ochronie środowiska, o ochronie gruntów rolnych i leśnych, a także do ustawy prawo geologiczne i górnicze oraz brak standaryzacji i norm produktów rolniczych nie daje podstaw do określenia warunków gospodarowania dla nowych właścicieli i dzierżawców na terenach o cennych zasobach środowiska.
4. Brak umocowania prawnego dla ochrony zasobów wodnych w głównych zbiornikach wód podziemnych /na terenie województwa sżupskiego jest ich 10/ oraz na obszarze zlewni chronionych nie daje podstaw do określenia szczególnego sposobu gospodarowania na tych terenach. Stosowanie wysokich dawek nawozów sztucznych /500 - 600 kg NPK/ha/ oraz środków ochrony roślin przez Holendrów przy uprawie ziemniaka zagrażają zbiornikowi Żupawskiemu /GZWP Nr 115/.

Bernikla

Krzyżówka

Gągol

5. Nowi właściciele, przejmujący od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa /AWRSP/ grunty o szczególnych walorach przyrodniczych, winni otrzymać informacje o obecnych lub przyszłych ograniczeniach sposobu wykorzystywania tych gruntów w zakresie renaturalizacji, jak i ograniczeń w działalności rolniczej i pozarolnej.
6. Aby proces przekształceń własnościowych w rolnictwie był zgodny z zasadami ekorozwoju w ustawie i w statucie Agencji WRSK, winien znaleźć się przepis określający sposób i procedury realizacji tego celu. Brak takich przepisów nie daje gwarancji realizacji postanowień polityki ekologicznej Państwa.
7. Agencja WRSK winna uzyskać dokładną informację w protokole zdawczo-odbiorczym od wojewodów o stanie ekologicznym nieruchomości, potrzebach inwestycyjnych oraz o stanie znajdujących się na ich terenach obiektach prawnie chronionych.
8. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa powinno we współpracy z Agencją WRSK opracować wytyczne do programów restrukturyzacji, które powinny zobowiązywać tymczasowych zarządców do przeprowadzenia "inventaryzacji ekologicznej" gospodarstw przy udziale inspekcji i wydziałów ochrony środowiska urzędów wojewódzkich. Inventaryzacja miałaby na celu identyfikację istniejących problemów i zagrożeń dla środowiska oraz określenie wynikającego stąd zakresu niezbędnych działań i nakładów finansowych. Sporządzenie inventaryzacji ułatwi wybór najlepszych nabywców i dzierżawców, którzy mogą zagwarantować prowadzenie gospodarki zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej, respektując przepisy ochrony środowiska lub też założenie gospodarstwa "ekologicznego".
9. W Komisjach przetargowych niezbędny jest udział przedstawicieli administracji ochrony środowiska szczebla wojewódzkiego i lokalnego w dokonywaniu wyboru dzierżawców nieruchomości i zapewnienia właściwego użytkowania gruntów w kierunku stosowania zasad ekorozwoju oraz obejmowania ochroną /sozologia/.

10. Obok działań mających na celu zatrzymanie procesów degradacji walorów i cech naturalnych środowiska niezbędne jest podejmowanie przez Agencję WRSP i jej Oddziały Terenowe wyrażania zgody na uznanie za użytki ekologiczne, czego przykładem i dowodem jest zgoda Słupskiego Oddziału Agencji WRSP na włączenie w granice Słowińskiego Parku Narodowego ważnych ekosystemów łakowych i bagienno-jeziornych. Istnieje również potrzeba szczególnego traktowania unikalnych jezior zwanych lobeliowymi lub skąpożywnymi.
11. Należy dokonać uzgodnień zasad i procesów przejmowania przez Nadleśnictwa L.P. gruntów do zalesienia. Natomiast na gruntach mających w przeszłości pozostać w użytkowaniu rolniczym - należy powstrzymać procesy naturalnej sukcesji roślin na obszarach aktualnie odłogowanych.
12. W procesie przekształceń rolnych, w rozwiązywaniach prawnych i organizacyjnych należy zachować równowagę między zadaniami związanymi z ochroną przyrody /sozologia/ i rolnictwem t.zw. "ekologicznym", a postulatami ekonomicznymi ludności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem łagodzenia skutków bezrobocia.

W seminarium uczestniczyło 46 osób z województw słupskiego i koszalińskiego. Referat programowy wygłosił dr inż. Zbigniew M. K a r a c z u n z Instytutu na rzecz Ekorozwoju i z SGGW w Warszawie. W charakterze koreferenta wystąpił mgr inż. Jan T u b i e l e w i c z ze Słupska /AWRSP/. W dyskusji wzięło udział 14 osób. Uczestnicy Seminarium otrzymali streszczenie referatu programowego oraz zeszyt informacyjny Z.W. LOP p.t. "Aktualia Ochrony Przyrody - 1995/III" - Słupsk, październik 1995 r.s.16.

Patronat honorowy nad imprezą przyjął i pełnił Przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Słupskiego mgr Mirosław B a t r u c h.

Obradom Seminarium przewodniczył dr Stanisław K a c z m a r e k V-Prezes Z.W.LOP w Słupsku, a Komisję Wnioskową tworzyli: mgr inż. Leopold Brucko - S t e m p k o w s k i, mgr Hanna W o j c i e s z y k, mgr Zygmunt S l i w a, mgr inż. Ignacy P a ł c z y Ń s k i.

Stanisław KACZMAREK /Szupsk/

ZASŁUŻENI DZIAŁACZE OCHRONY PRZYRODY

W POLSCE - PROF. R. KOBENZA

I MGR M. JEŚMAN

W 1996 r. przypadają 110 i 90 rocznice urodzin dwóch zasłużonych działaczy ochrony przyrody polskiej - profesora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie dra hab. Romana Kobenza i nauczyciela szkoły średniej mgra Mieczysława Jeśmana.

Prof. dr Roman Kobenz urodził się dnia 15 lutego 1886 r. w Niechcicach koło Piotrkowa Trybunalskiego. Po ukończeniu szkoły średniej, w latach 1910-1917 pracował w Szkole Handlowej we Włocławku, a po ukończeniu studiów filozoficznych rozpoczął pracę asystencką w Katedrze Botaniki na Wydziale Leśnym SGGW w Warszawie. W 1927 r. otrzymał tytuł i stopień doktora filozofii Uniwersytetu Warszawskiego, a w 1946 r. został profesorem botaniki i dendrologii na Wydziale Leśnym SGGW oraz kierownikiem Katedry tego Wydziału. Wydał 123 prace z zakresu biologii i ekologii drzew, fitosocjologii i florystyki. Terenami jego wieloletnich badań były: Puszcza Kampinowska, Góry Świętokrzyskie, Arboretum Lasów Doświadczalnych SGGW w Rogowie, Ogród Botaniczny Uniwersytetu Warszawskiego oraz wybrane obiekty wokół Warszawy. Szczególnie opiekował się Ogrodem Botanicznym U.W. Udzielał się też aktywnie w Komitecie Ochrony Przyrody w Warszawie, a w swoich artykułach zwracał uwagę na zagrożone gatunki roślin oraz całych obszarów florystycznych i uzasadniał ich wartości przyrodnicze, naukowe i zabytkowe.

Prof. R. Kobenz zajmował się także zmiennością topoli w Polsce i wykorzystaniem jej do celów gospodarczych i zdobniczych, wzbogacił Ogród Botaniczny w Warszawie w liczne okazy flory rodzimej i obcego pochodzenia, opisał nowe odmiany wielu drzew oraz opracował wiele zagadnień związanych z roślinnością Ziemi Zachodnich. Obok głębokiej wiedzy zdobytej wielką wytrwałością był wspaniałym pedagogiem i cieszył się ogromnym szacunkiem wśród młodzieży, którą zarażał swą pasją umiłowania przyrody i poszanowania jej piękna. W zakresie ochrony przyrody Warszawa zawdzięcza mu utworzenie otaczającego ją pasa rezerwatów

leśnych, a przede wszystkim podstojecznego Parku Narodowego Puszczy Kampinowskiej, której był wybitnym znawcą.

Prof. R. Kobenz należał do wielu organizacji i stowarzyszeń naukowych. Był sekretarzem generalnym Polskiego Towarzystwa Botanicznego, organizatorem i aktywnym członkiem Zarządu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, redaktorem "Rocznika Dendrologicznego", członkiem wielu towarzystw przyrodniczych w kraju i za granicą. Za swą działalność i osiągnięcia nagradzany był odznaczeniami państwowymi i resortowymi. Zmarł 24 lipca 1955 r. w Warszawie.

Mgr Mieczysław Jeśman urodził się 31 marca 1906 r. w Zaprudziu /Białoruś/. Po ukończeniu studiów wyższych na Uniwersytecie Wileńskim rozpoczął w 1933 r. pracę pedagogiczną w gimnazjum i seminarium nauczycielskim w Ostrogu na Wołyniu. Obok pracy nauczycielskiej prowadził badania środowiska geograficznego Ostroga i okolicy, uprawiał krajoznawstwo i poznawał problematykę ochrony przyrody. W 1936 r. zorganizował w Ostrogu Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i był jego prezesem aż do wybuchu II-iej Wojny Światowej. Był również członkiem Wojewódzkiej Komisji Młodzieżowych Kół Krajoznawczych, zorganizował w Ostrogu muzeum historyczno-etnograficzne, opublikował szereg interesujących prac w czasopiśmie specjalistycznych i naukowych związanych z Wołyniem i okolicami Ostroga, a później także i z krajobrazem Śląska Opolskiego. W okresie okupacji pracował początkowo jako nauczyciel geografii na Białostocczyźnie, a potem w Wilnie brał udział w tajnym nauczaniu polskiej młodzieży. Po wojnie był nauczycielem geografii w Białymstoku i Opolu, a od 1950 do 1958 r. zajmował stanowisko kierownika sekcji geografii w Wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Kadr Oświatowych w Opolu.

Mgr M. Jeśman był współzałożycielem i aktywnym członkiem Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Przyrody, organu doradczego i opiniotwórczego Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu do spraw ochrony przyrody.

Opracował dokumentację merytoryczną opolskiego rezerwatu geologicznego "Góra św. Anny". Jest też autorem oryginalnej tablicy informacyjnej oraz artykułu instruktażowego p.t. "Grzbiet Chełma jako teren wychowawczy".

Był znanym i cenionym autorem wielu prac metodyczno-dydaktycznych. Zajmował się też regionalną geografią oraz ochroną przyrody/zoologią/. Był jednym z najwybitniejszych działaczy Stowarzyszenia LIGA Ochrony Przyrody na Śląsku Opolskim; był bowiem jej współzałożycielem i działaczem. Jego umiejętności z zakresu ochrony przyrody zostały wykorzystane przy opracowaniu "Przewodnika po Województwie Opolskim".

Za działalność pedagogiczno-naukową mgr M. Jeśman otrzymał wiele odznaczeń państwowych i resortowych. Zmarł dnia 27 czerwca 1980 r.

Zróżdża informacji :

1. Antonina Leńkowa, 1968 r., Dzieje Ligi Ochrony Przyrody w Polsce, wyd. LOP Warszawa.
2. Józef Gilowski, Mieczysław Jeśman, 1975 r., Przewodnik po Województwie Opolskim, wyd. LOP Warszawa; z cyklu "Nasza Przyroda".
3. Praca zbiorowa, 1988 r., Twórcy i działacze ochrony przyrody w Polsce, wyd. LOP Warszawa, cz.II.

I N F O R M A C J E W Y D A W N I C Z E

" FAKTY i LICZBY '94 " -

wyd. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa - 00-922 Warszawa, ul. Wawelska Nr 52/54. - Warszawa 1995 r., stron 172.

Publikacja zawiera informacje n.t. struktury Ministerstwa O.S., Z.N. i L., a także organów doradczych i opiniotwórczych oraz organów terenowych w dziedzinie ochrony środowiska, z adresami jednostek.

Irena
Gumowska
" DEPTANE PO
DRODZE " -

wyd. PTTK "KRAJ"
Warszawa 1989 r.,
stron 176 z ilustracjami
Jana Caputy,
format książki
20 X 14 cm.

Informator
o ziołach.

Adres Wydawnictwa
00-075 Warszawa,
ul. Senatorska
Nr 11.

Sowa

ANDRZEJ BAKANOWSKI STANISŁAW STUPKIEWICZ

Z RYBAMI na ty

ISBN 83-7005-073-5

Andrzej Bakanowski,
Stanisław Stupkiewicz

" Z RYBAMI NA TY "

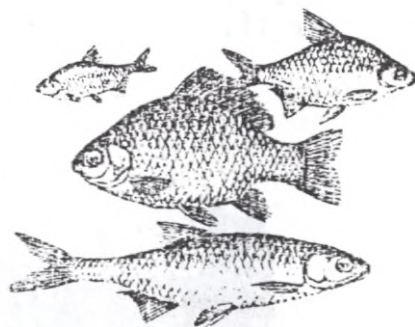
Wydawnictwo PTTK "KRAJ" Warszawa

1990 r., stron 128,

kształt książki 20 X 14 cm.

Informator ichtiologiczny
z przeglądem gatunków według
środków i krain, z barwnymi
tablicami ryb.

00-075 Warszawa, ul. Senatorska 11.

WYDAWNICTWO PTTK „KRAJ”

Zeszyt 1

Poradnik
Prawny
Ochrony
Środowiska

PRAWNA
OCHRONA
DRZEW

Green
Park
Foundation

Na zlecenie M.O.S.Z.N.i L
Warszawa 1994

Jarema Andrzej Rabiński urodził się 3.02.1960 r. Po ukończeniu Technikum Terenów Zieleni przy ul. Bełskiej w Warszawie rozpoczął pracę w Urzędzie Dzielnicy Mokotów na nowo utworzonym stanowisku d/s ochrony środowiska. Od 1985 r. pracował w zespole Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Cz. Łaszka. Obecnie pracuje w Biurze Prezydenta m.st. Warszawy. Po wygranym konkursie jest specjalistą d/s ochrony środowiska w kolegium orzekającym w sejmiku samorządowego województwa warszawskiego. Od stycznia 1990 r. jest rzeczoznawcą SITO d/s ochrony środowiska. 31.12.1992 r. powołano go na biegłego sądowego w zakresie ochrony środowiska przy Sądzie Wojewódzkim w Warszawie. Jest przewodniczącym Komisji Interwencyjnej Polskiego Towarzystwa Chirurgów Drzew. Studiuje na Wydziale Prawa UW.

Jarema Andrzej Rabiński

" PRAWNA OCHRONA DRZEW "

Poradnik ochrony środowiska, stan prawny na 10 VI 1993 r.

- wyd. Fundacja Green Park, Warszawa 1994 r.,

stron 142; format książki 16 X 11 cm.

Informator i poradnik n.t. ochrony drzew i krzewów
oraz uznawania za pomniki przyrody.

Kowalik

Mucholówka

Sylwetki ptaków przedstawiono
według rysunków Roberta
Dzwonkowskiego,
na podstawie publikacji LOP
- " Obserwacje Ptaków " .

6.

ATRAKCYJNE CENY USŁUG

ODDZIAŁ W SŁUPSKU

76 200 Słupsk ul. Deotymy 21

tel. 220 06 do 08, 279 61

fax 249 07

tlx 0585014

SWIFT: BHWAPLPSLU

BANK HANDLOWY
oddział w Słupsku

Słupsk zabytkowy nad Słupią

- Gotycki kościół poddominikański św. Jacka
- Gotycki młyn zamkowy
- Renesansowy zamek Książąt Pomorskich
- Drzewa w okresie zimowego spoczynku

- Fot. Irena Teresa Cieplik .

